

Dějiny Předního Východu - seminář

6. HODINA
HIEROGLYFICKÉ PÍSMO
KRÁLOVSKÁ TITULATURA

zeď

schody

cesta

město

země

hora

poušť
cizina

noc

slunce
čas

měsíc

hvězda
hodina

měsíc

obzor

vycházet

obličej

oko

vidět

plakat

ústa

paže

noha

průplav

moře

ostrov

strom

rostlina

pole

záplava

žena

lidé

dítě

ctihodný

zemřelý

voják

nepřítel

nosit

hlídat

jíst

pít

mluvit

myslit

bít

padnout

velký

starý

Egyptské hieroglyfy

Fragment of an ancient papyrus document with hieroglyphic text. The text is arranged in several horizontal lines, with some characters appearing to be in a different script or dialect. The fragment is heavily damaged, with significant portions missing, particularly along the top and right edges. The remaining text is written in black ink on the brown, fibrous surface of the papyrus.

MS 150

Sale of Vacant Land; and Tax Receipt, Egypt, 124 BC

Athanasius Kircher

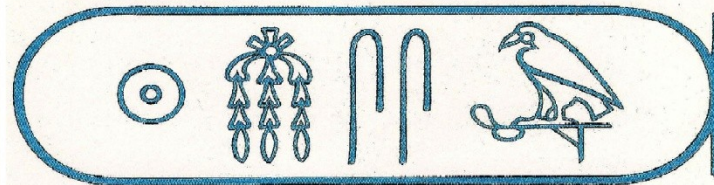

Thomas Young

Jean-François Champollion

RAMESSOVO JMÉNO

Jak na to Champollion přišel

Champollionovi se podařilo rozluštit hieroglyfy pomocí jména faraona Ramesse. Vycházel z kartuše, obsahující určitý počet znaků.

Šlo tedy o jméno faraona.

Z koptštiny znal znak , který odpovídal písmenu „S“.

Pak dokázal snadno přecíst znak , který znal také z koptštiny. Věděl, že jeho význam je slunce, které se řeklo RA.

Ústřední znak mu také nečinil velké potíže, protože na Rosettské desce přeložené do řečtiny znamenal „den, kdy se narodil“ a vyslovoval se MISÉ. Tento znak tedy odpovídal písmenu „M“.

Protože v hieroglyfech stejně jako v řadě semitských jazyků (například v arabštině) nebyly samohlásky,

pochopil, že se vyslovovalo „MES“, spojením M a S. To vše dohromady dalo:
RA + MES + S = RAMESSE neboli „Ra ho zplodil“!

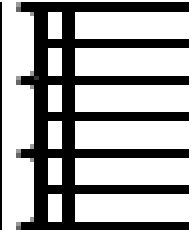
A nakonec sokol determinativ, který naznačoval, že šlo o božstvo. Faraon byl totiž považován za živého boha.

- Královo jméno se skládalo z pěti částí:

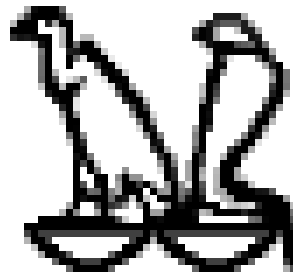
1) Horovo jméno

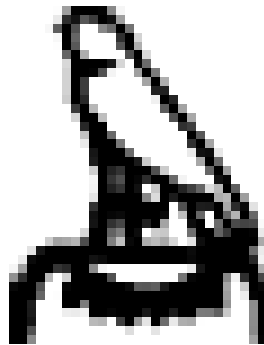
Jméno panovníka

2) jméno nehty

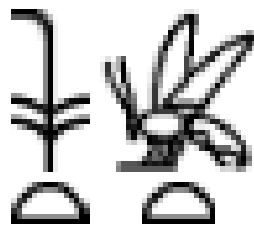

3) zlaté jméno

4) trůnní jméno

5) vlastní jméno

serekh or Horus name

Nebty name

Golden Horus name

praenomen or throne name

nomen or birth name

Thutmose III
in hieroglyphs

1.	Horovo jméno	<i>Kanakht Khaemwaset</i>	<i>Hor 'Mocný býk vycházející v záři ve Vesetu</i>
2.	jméno nebty	<i>Wahnesytmireempet</i>	<i>Obě paní 'Trvalé královské vlády jako Re na nebesích</i>
3.	zlaté jméno	<i>Sekhempahtydsejerkhaw</i>	<i>Zlatý Hor 'Mocné síly a posvátných diadémů</i>
4.	trůnní jméno	<i>Menkheperre</i>	<i>Patřící rákosu a včele 'Trvalé je to, co povstalo z Rea'</i>
5.	vlastní jméno	<i>Thutmose Neferkheperu</i>	<i>Syn Reův 'Zrozený Thovtem– Krásné podoby', Miláček Hathory, Paní tyrkysu</i>

jedno-písmenař			
	RR	ústak	D21ř
	MR	sovak	G17ř
	W-(U)ř	kuře-křepelkuk	G43ř
	FR	zmije-rohaták	I9ř
	Šř	ř	M8ř
	J-(I)ř	ř	M17ř
	QR	ř	N29ř
	Nř	vodní-hladinak	N35ř
	Mř	ř	N36ř
	Sř	zůstatčeka-na-dveřích	O34ř
	PR	stoličkak	Q3ř
	Sř	stočená-látkak	S29ř
	T-(Ć)ř	ř	V13ř
	Hř	knotk	V28ř
	Kř	kořík	V31ř
	Tř	chlebak	X1ř
	Ch-(H)ř	placentak	Aa1ř

dvě-písmenař			
	KAR	duše-křk	D28ř
	MSR	zrozen-z, synk	F31ř
	WRř	ř	G26ř
	SWR	ř	M23ř
	REK	bůh-slunceř	N5ř
	J(U)HR	doňstojící-měsíčk	N11ř
	CHAR	Vycházející-slunceř	N28ř
	MRR	ř	U7ř
	MNR	tabulka-na-seňetř	Y5ř

neřtouřek			
	-ř	??ř	U22ř
	-ř	??ř	Z2ř

tři-písmenař			
	NTHR	silnýř	D40ř
	JMNR	bůh-Amořk	C12ř
	HETR	ř	F4ř
	WSRR	tosnýř	F12ř
	NFRř	krásný, dobrýř	F35ř
	KPRř	narodit-seř	L1ř
	HPTR	bochník-chleba-na-táčuk	R4ř
	INIR	hmec-an-řaháčřk	W25ř

řlovok			
	SCHPSř	být-urozenýř	A51ř
	SETEHř	bůh-Sethř	C7ř
	DJSRR	uctivý, uctivanýř	D45ř
	ANCHR	živý, životř	S34ř

SNOFRU

(A-17)

- byl prvním panovníkem 4. dynastie
- vojensky obsadil Sinaj, dal tam těžit měď a tyrkys
- za jeho vlády vznikly dvě pyramidy V Dahšúru -Lomená (či romboidní) a Růžová

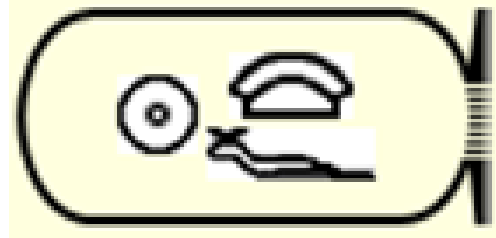

CHUFU

(B-16)

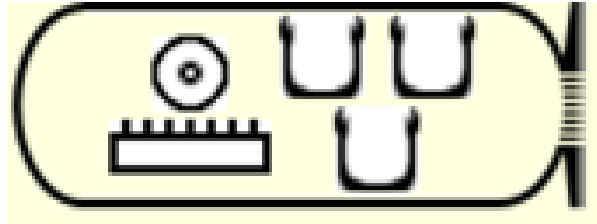
- náležel ke 4. dynastii
- je znám také jako Cheops (řecká varianta jeho jména)
- v Gíze nechal postavit Velkou Pyramidu

RACHEF

(C-19)

- náležel ke 4. dynastii
- vládl velmi dlouho, asi 60 let
- v Gíze si nechal postavit druhou největší egyptskou pyramidu

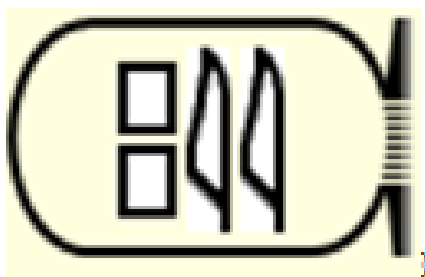

MENKAURE

(D-14)

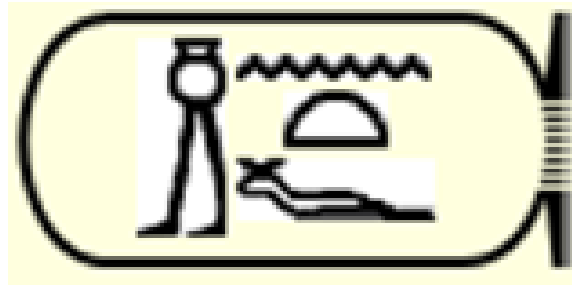
- náležel ke 4. dynastii
- známý je také jako Mykerinos či Mencherés
- je v pramenech popisován jako spravedlivý a dobrotivý vládce
- patří mu nejmenší gízská pyramida

PEPI **(E-13)**

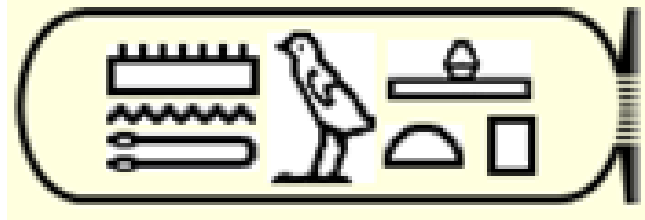
- faraon 6. dynastie
- za jeho vlády procházela země krizí ústřední moci a řadou spiknutí
- poblíž Memfisu si dal postavit pyramidu, kde byly poprvé objeveny Texty pyramid

ANTEF

(F-12)

- příslušník a zakladatel 11. dynastie z Théb
- vládl v době 1. přechodného období
- zahájil expanzi Théb do sousedních regionů

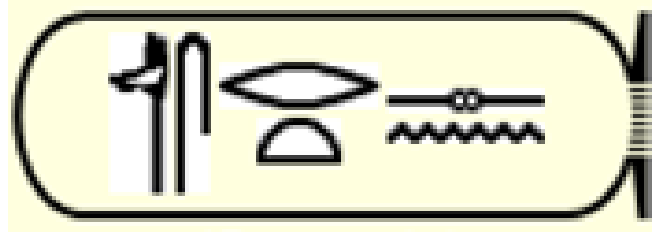

MENTUHOTEP

(G-15)

- byl králem 11. dynastie
- vládl na přelomu 21. a 20. století
- podařilo se mu rozšířit kontrolu Théb na celý Egypt
- zkombinoval hlavní božstva Horního a Dolního Egypta a vytvořil Amon- Rea

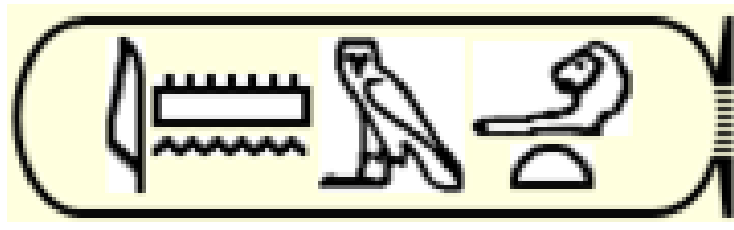

SEUSRET

(H-20)

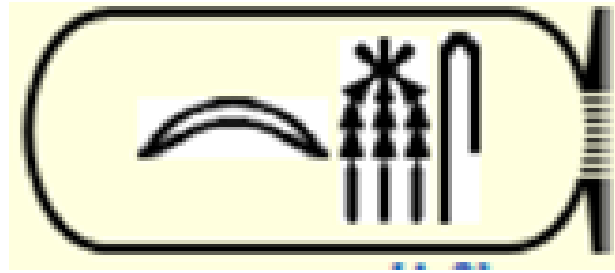
- patřil ke 12. dynastii
- podporoval mezinárodní obchod (egyptské zboží až na Krétě)
- poblíž sídelního města Ictaej si nechal v Lištu postavit pyramidu

AMENEMHET

(I-11)

- byl zakladatelem 12. dynastie
- než se stal králem, byl vysokým dvorským úředníkem
- na východní hranici vybudoval obranný systém zvaný „Králova zed“, který chránil vstup na Sinaj

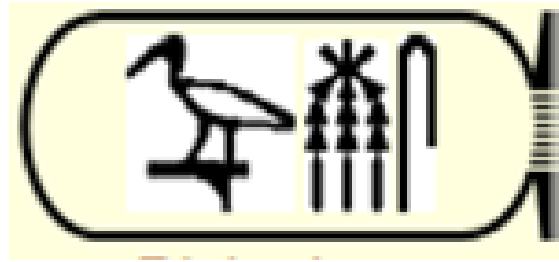

AHMOSE

(J-18)

- byl prvním panovníkem 18. dynastie
- dobyl na Hyksósech dolnoegyptské území a sjednotil zemi opět pod jednoho panovníka
- podnikal výpravy i proti Nubii, hranice posunul na 2. katarakt

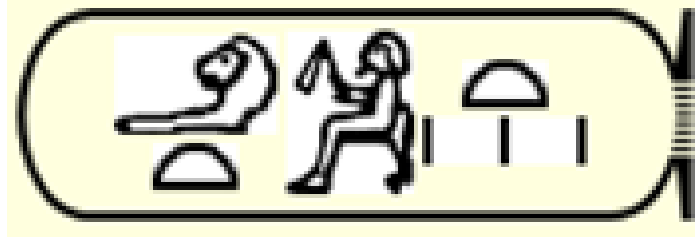

THUTMOSE

(K-5)

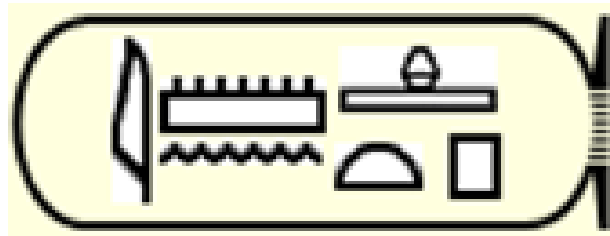
- byl třetím králem 18. dynastie
- sídlil ve Vasetu
- vedl expanzivní politiku, získal např. Palestinu a Foiníkií
- byl zakladatelem Údolí králů

HATŠEPSUT

(L-1)

- byla panovnicí 18. dynastie
- její vláda byla poklidná, došlo k rozkvětu obchodu, věd i umění
- v Dér-el-Barhí se zachoval její zádušní chrám

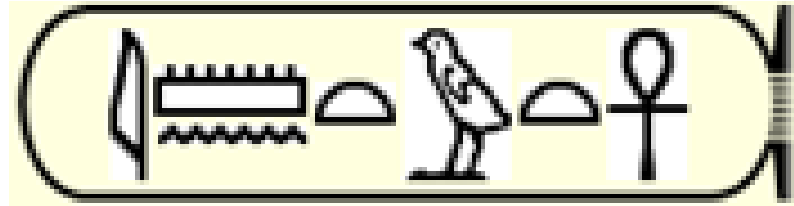

AMENHOTEP

(M-7)

- byl příslušníkem 18. dynastie
- dal vybudovat veliký zádušní chrám v Západních Thébách, z něhož dnes zbyly jen jeho dvě trůnící sochy – tzv. Memnonovy kolosy

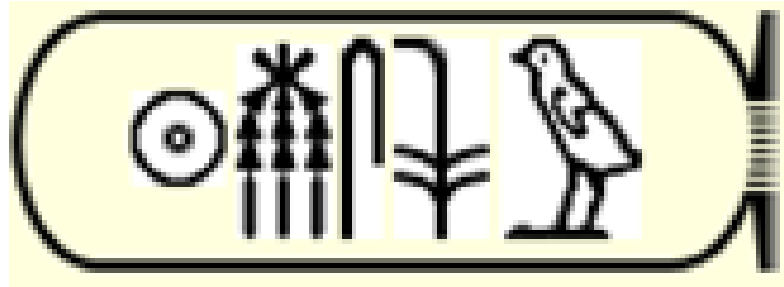

TUTCHANCHAMON

(N-3)

- patří k 18. dynastii
- vládl jen krátce, zemřel mladý
- jeho hrobku – jedinou nevykradenou z Údolí králů – objevil v roce 1922 Howard Carter

RAMESSE

(0-4)

- celkem v Egyptě panovalo 11 faraonů tohoto jména, patřili k 19. a 20. dynastii
- nejslavnější byl druhý z nich, jehož vojska byla poražena Chetity u Kadeše

SETHI

(P-2)

- patří k 19. dynastii, vládl na počátku 13. století
- podnikal vojenské výpravy do Levanty i proti Nubii
- podílel se na restauraci starých kultů po Achatonově náboženské reformě

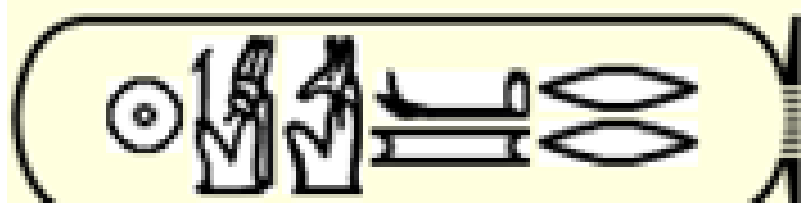

SMENCHKARE

(Q-9)

- byl spoluvládce a bezprostředním nástupcem Achatona
- po neúspěchu nového kultovního uspořádání bylo jeho jméno vymazáno z historie

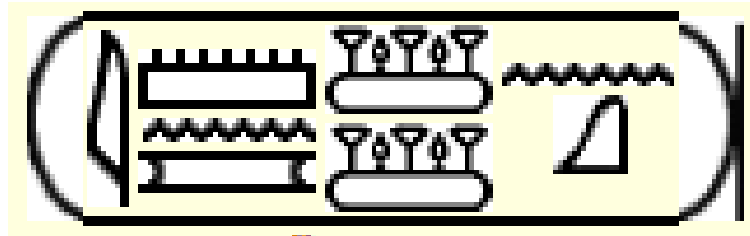

SETHNACHT

(R-6)

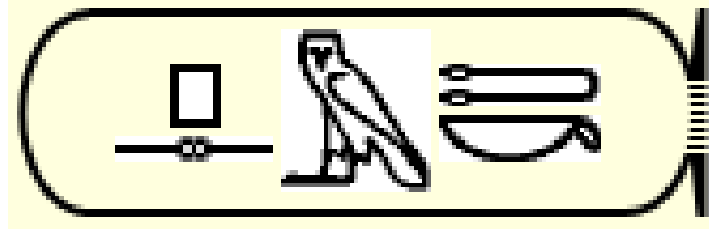
- patřil k 20. dynastii
- na čas obnovil silnou ústřední vládu
- dlouhodobě ale úpadku zabránit nedokázal

ŠEŠONK

(S-10)

- byl prvním faraonem 22. (libyjské) dynastie
- vedl dobyvačnou politiku namířenou hlavně do Levanty

PSAMMETIK

(T-8)

- zakladatel 26. dynastie
- vymanil Egypt z nubijské a asyrské nadvlády
- jeho vládou začíná tzv. sajská renesance